KELENFÖLDI EVANGÉLIKUS HÍRLEVÉL

2017. tél
XXI. évfolyam 4. szám

Áldott adventet és karácsonyt kívánunk kedves olvasóinknak!

500 reformáció

Szeretett gyülekezet!

Nemcsak az egyházi – és hamarosan a naptári – év vége érkezett el, hanem elérkeztünk a különleges reformációi emlékév végéhez is, amit az idei *Hírlevél* számaiban is igyekeztünk méltó módon megünnepelni. Az idei utolsó, adventi és karácsonyi szám is nagyrészt a Ref500 jegyében készült még; a címlapon Gustav Adolf Spangenberg 1866-ban készült *Luther családja körében* című festménye látható, de beszámolunk az elmúlt hetek eseményeiről is, és személyes vallomásokat is olvashatunk arról, mit jelentett az ünnep gyülekezetünk egyes tagjai számára. Luther szavai valóban felemelhetik lelkünket, az életéről szóló regényt pedig nemcsak olvasásra, hanem karácsonyi ajándékként is ajánljuk. A Jó Angelika és családja ázsiai életéről készült beszélgetés segítségével kicsit távolabbra is tekinthetünk a világban, az adventi és karácsonyi programok pedig segítenek, hogy immár előre is nézzünk, hiszen a reformáció nem(csak) a múltról szól, hanem legalább annyira a jelenről és a jövőről is!

Jó olvasást és áldott adventi időszakot, valódi karácsonyi örömet kívánunk a szerkesztőbizottság nevében:

Bernhardt Dóra,
Ecsedi Klára és Gáncs Tamás

Tartalom

Hangoló **3**
Békesség Istentől 3
Beszélgetősarok **4–9**
Életek változzanak meg 4
Az én reformációm 6
Montázs **10–15**
Sárváron jártunk 10
Soli Deo Gloria – A magyar reformáció öt évszázada 12
Szeretetvendégség a reformáció jegyében 13
Kelenföldi kitüntetettek 15
Kitekintő **16–19**
Eseménydús reformációi hét 16
Honnan érkeztek vendégeink? 17
Konferencia Türingiában 19
Ajánló **20**
Lélekemelő **21**
Áprily Lajos: Karácsony-est 21
Egy közös test tagjai 22
Nézegető **24–27**
Hírek, események 27
Hivatali rend 31
Telefonszámok 31
Istentiszteleti rend 32

Békesség Istentől

Az angyalok kórusa lázasan készülődött a küszöbön álló ünnepre. Többször is nekikezdtek, lelkesen énekelték, hogy „dicsőség a magasságban Istennek, és a földön békesség a jóakaratú embernek”. Egyszer csak az egyik kisangyal durcásan kiállt a kórusból és a karnagy, Ániel arkangyal hiába is kérte, hogy álljon vissza a sorba, ő nem volt hajlandó erre. Amikor pedig megkérdezték tőle, hogy miért ellenkezik, csendesen csak ennyit mondott: „Hiába énekelünk itt a mennyben, nincs békesség a földön!”

„Ó kedvesem – szólalt meg a karnagy –, mi nem azért énekelünk itt, mert odalent békesség van, hanem azért, hogy legyen! Kórusunk azért zeng, mert a híd elkészült és immár örökre ott feszül a földi békétlenség és a mennyei béke között!”

Mindannyian vágyunk a békességre. Amikor az ünnepre készülődünk és sürgünk-forgunk, hogy minden rendben legyen, mindennel időben elkészüljünk, titokban azt kívánjuk, hogy ünnepi asztalunkhoz a békesség Istene is letelepedjen. Egyedüli biztos pont az életünkben az a tudat, hogy Isten mindennél jobban szeret bennünket. Ennek egyik jele az, hogy Fiát küldte ebbe a világba: „az Ige testté lett és lakozott közöttünk, és láttuk az Ő dicsőségét” ahogyan olvassuk János 1,14-ben. Jézus Krisztusban olyan ajándékot kaptunk, amely arra kötelez bennünket, hogy ebből a szeretetből valamit továbbadjunk. Az ünnep nem csak arról kellene szóljon, hogy egymást megajándékozzuk, hanem sokkal inkább arról, hogy sugározzuk a világ felé, környezetünk felé a krisztusi szeretetet. Azt a fajta szeretetet, amely meg tudja változtatni a világot, mely szeretet nyomán áldás és békesség árad. Valaki azt mondta, hogy a Krisztusban hívő ember nem más, mint az a Biblia, amit a világ „olvas”.

Igazi karácsonyunk akkor lehet, ha nemcsak az ajándékot fogadjuk el, hanem az azzal járó feladatot is vállaljuk: a befogadott világosság, szeretet, békesség továbbadását. Aki befogadta a karácsonyi Gyermeket, az énekelheti bátran az angyalok karával együtt, hogy „dicsőség a magasságban Istennek, és békesség a jóakaratú embernek”. Aki elfogadta Krisztus szeretetét, az a hétköznapi gondok sűrűjében is békességre talál. Készüljünk tehát örömmel a szívünkben karácsonyra. Fontoljuk meg egyik kedvenc íróm néhány igen elgondolkoztató sorát: „Karácsony készül, emberek, szépek és tiszták legyetek, súroljátok fel lelketek, hogy emberek lehessetek!”

Blázy Árpádné

Életek változzanak meg

Beszélgetés Jó Angelikával

– Kedves Angi, nem mindenki tudja, ezért kérlek, meséld el, hogyan, miért, mikor kerültetek Dél-Ázsiába?

– Mindketten angol-hittan szakos gimnáziumi tanárok vagyunk. András a református, én az evangélikus teológián szereztem a diplomát. Az egyetemi éveink alatt pár évig egyházfiként dolgoztunk a kelenföldi gyülekezetben, majd 1999 és 2002 között egy nemzetközi iskolában tanítottunk misszionárius-tanárként. Kiküldésünk a Magyarországi és az Amerikai Református Egyház (MRE, RCA), illetve a Magyarországi Evangélikus Egyház Külmissziói Egyesülete (EKME) részvételével létrejött partneri megállapodás keretében valósult meg. Hazatérésünk után is lelkesen segítettük különböző külmissziós szervezetek munkáját és komolyan fontolgattuk a visszatérést. Tizenöt év elteltével végre engedtünk Isten hívásának és visszatértünk Ázsiába, immár 11 és 13 éves gyermekeinkkel. A szol-

gálati helyünk egy nagy múltú keresztény intézmény, mely 1901 óta szolgálja az itteni egyházat. Mintegy 700 diák és 100 tanár él ebben az egyenlítőhöz nagyon közel fekvő, mégis kellemes hegyi környezetben.

– Miben áll a munkátok, feladatotok?

– Az angol mint idegen nyelv oktatásában, illetve a gimnáziumi hittan tanításában veszünk részt. Nagy kihívás és megtiszteltetés ez számunkra, hiszen iskolánk Ázsia egyik legrangosabb angol tannyelvű bentlakásos iskolája. Az órákon kívül sok közösségi program szervezése vagy felügyelete is feladatunk. Keresztényként az iskolai és kollégiumi áhítatokon és a vasárnapi istentiszteleten is örömmel vállalunk szolgálatokat. Önkéntes szolgálat keretében, jelenleg egy évre szól a megbízatásunk, de nyitottak vagyunk a folytatásra. Az iskola szolgálati lakást, szerény zsebpénzt, étkezést, orvosi ellátást és a gyerekeknek ingyenes oktatást biztosít. Ezt kiegészíti az otthoni testvérek anyagi támogatása, melyet a gyülekezet külmissziós körének vezetője, Blázyné Márta segítségével az Evangélikus Külmissziói Egyesület juttat el hozzánk.

– Hogy érzitek, milyen változások történtek – vagy nem történtek – előző kiküldetésetek óta ebben az országban, akár gazdasági, politikai, vagy lelki-szellemi téren?

– A város még zsúfoltabb, zajosabb és szennyezettebb lett. Az emberek még mindig hagyományos ruhákban járnak, de manapság már kényelmesebb, praktikusabb nyugati darabokkal kombinálva. A fő kiegészítő pedig itt is a mobiltelefon, ami állandóan ott van mindenkinek a kezében. Az életkörülmények egy kicsivel kényelmesebbek lettek, pl. van internet, de sajnos ma is gyakori a több napos áramszünet. A mi szempontunkból a fő változás azonban az, hogy a nemzeti érzelmű, radikális vezetésnek köszönhetően külföldiek ma már alig-alig kapnak hosszú távra vízumot ebbe az országba. Ezen nem is csodálkozunk, hiszen sajnos sok kárt tettek az agresszív, helyi kultúrára és vallásra érzéketlen misszionáriusok. Talán amiatt, hogy korábban itt dolgoztunk, talán amiatt, hogy az iskolánk mindig is a vallási párbeszéd és a tolerancia jegyében végezte a hitoktatást, a vízumot végül is egy évre megkaptuk. Viszont nagyon bölcsnek és óvatosnak kell lennünk munkánk során, sokkal inkább, mint korábban. De hisszük, hogy életünkkel, szeretetteljes, elfogadó, párbeszédre kész attitűddel lehet az igazságot képviselni.

– Mik a legnagyobb kihívások, amelyekkel szembe kell néznetek a mindennapokban, és általában? És mi az, amit legjobban szerettek az ottani életetekben?

– A többségében szekuláris, középosztályból származó tanítványokat nemigen érdeklik azok az értékek, amiket mi ajánlunk. A többségnek csak az a célja, hogy jó jegyeket szerezzen és

továbbtanulhasson. Vágyunk arra, hogy őszinte beszélgetések alakuljanak ki hitről, vallásról, és hála Istennek, ez gyakran megadatik. A keresztény tanárok egy csodálatos ökumenikus közösséget alkotnak, ahol közös imával, együttesen végezzük a magvetés szolgálatát. Élvezzük a nemzetközi iskola sokszínűségét, a helyi kultúra adta kihívásokat, a felüdítő hegyi kirándulásokat. Nagy öröm számunkra, hogy gyerekeink ebben a kivételes közegben nőhetnek fel.

– Hogyan imádkozhatunk értetek és szolgálatotokért?

– Az imádságos támogatói háttér nagyon fontos számunkra. Kérjük a testvérek közbenjárását azért, hogy szolgálatunk hosszútávon eredményes legyen. Életek változzanak, újuljanak meg, és az iskolából kikerülve tanítványaink értelmiségiként, vezetőként a társadalom formálásában részt vehessenek. Személyesebb imakérésünk az, hogy Isten akaratát megismerhessük a jövővel kapcsolatban. Gyermekeink baráti kapcsolatai, tanulmányai úgy alakuljanak, hogy akár a hosszú távú munkavállalás is lehetséges legyen.

– Köszönjük a beszélgetést!

(Jó András és Angelika szolgálatát az Evangélikus Külmissziói Egyesületen keresztül támogathatjuk, a számlaszám: 11711034-20804538, megjelölés: Jó család szolgálatára)

B. Dóra

Az én reformációm

Kedves Kati, te a reformáció ünnepén idén egy különleges zenemű előadásában működtél közre – Bach 80. kantátáját énekeltétek a Fasori Evangélikus templomban. Hogyan kapcsolódott ez a te reformációdhoz?

A mostani felnőtt fejemmel azért volt érdekes Bach 80., Erős vár kantátájának éneklése, mert a Hold kórus, ahol a Fővárosi Protestáns Kántorátus mellett énekelek, világi szerveződésű együttes. Az énekkar egy része felekezet nélküli, mások zsidó hátterűek, ismét mások katolikusok. Érdekes volt látni, ahogy a nem protestáns többséget egyre inkább magába szippantotta a reformáció jubileumi ünnepségére való készülődés, a piros oltárterítő, az ebből az alkalomból magunkra öltött piros blúzok és nyakkendők. Többen mesélni kezdtek protestáns szüleikről, nagyszüleikről, és hogy nekik mit jelentett a saját felekezetük. Egy gyakorló katolikus kórustárs - életében először - részt vett a mi úrvacsoránkon, bár kicsit izgult, hogy mit is kell itt csinálni. Hosszú volt a sor, volt ideje megfigyelni az előttünk levőket.

A gyerekkori énemnek pedig azért volt különleges élmény újraénekelni ezt a kantátát, mert az LVSZ 1984-es nagygyűlésén a Sportcsarnokban a fóti kántorképző haladóbb, kottaolvasásban járatos tanulóiból verbuvált ünnepi kórus adta elő ugyanezt a művet. Persze akkor sokkal nagyobb kihívás volt, a legtöbben felső tagozatosok vagy középiskolások voltunk, de nagyon erős összekovácsoló ereje is volt a készülésnek. Azon a tanfolyamon rengeteg olyan embert ismertem meg, akik később meghatározó szerepet játszottak az evangélikus egyházzal való kapcsolataimban. A 80. kantátához kötődik egyházi felnőtté válásom.

Mády Katalin

Kedves Ákos! Te a Hírlevél hasábjain mindig felügyelői minőségedben szoktál megnyilatkozni. Ezért most megkérdeznénk, hogy azon túl, hogy nyilván rengeteg plusz munkát jelentett ez az ünnepi év, a gondokon túl, neked személyesen mit jelentett, adott ez az évforduló?

Személyes gondolataimat kérted a reformáció jubileumával kapcsolatban, így bátran írom le, hogy a sok ünneplés ellenére ambivalens érzéseim vannak.

Egyfelől nagyon szép megemlékezések sora adott örömöt, a visszatekintés mellett többnyire a reformáció vallási és társadalmi megújulását, a gazdaság fellendülését eredményező hatását is sikerült megismertetni. Jó néhány előremutató alkalomra is sor került, amelyekben a reformáció ma emberéhez szóló üzenete is előtérbe került, hogy a tiszta tanítás, az egyenes beszéd, az emberi tartás fontossága elengedhetetlen.

Máskor viszont az a lehangoló érzésem volt, hogy miközben az ünnepre hivatkozva még a mosdóajtó kifényesített kilincsét is megáldattuk valamely egyházi főméltósággal, addig a templompadok egyre jobban kihűlnek, elfogy róluk a nép, a hívők serege. Ezt érezve még inkább kívánnám a mindig megújulni tudó egyházat, de legfőképp az azt alkotó aktív, a Krisztus ügyéért buzgón tenni akaró embereket látni.

És ebben sajnos kis gyülekezetünkre sem tudok kivételként tekinteni. Szerencsére a tiszta tanítással kapcsolatban nem merültek fel bennem kételyek, a további példamutató tulajdonságból viszont sajnos – magamat sem tekintve kivételnek – már igencsak van deficitünk. Emberi gyarlóságunk, a kimondott szó hitelének csorbulása, a „mást mondok, mint amit gondolok” gyakorlata romboló a közösségre, érzésem szerint sok testvérünket veszítettük már el emiatt. Nincs kétségem, amíg (földi) ember az ember, addig ezekkel együtt kell élnünk. A reformáció viszont jó példamutatás a megújulás lehetőségére a mindennapokban is.

Sok évvel ezelőtt egy magánlevélben írtam viccesen, hogy „ha Luther atyánk a többiek (ál?)keresztény voltában bízva nem borítja ki a bilit, elmaradt volna a reformáció”. A szeretet álarca mögé rej-

tett szőnyeg alá söprések helyett igazi bűnbánat, megtérés és ebből eredően a konzekvenciák levonása szükséges ahhoz, hogy igazán hitelesek lehessünk, és akkor látom esélyét annak, hogy szeretettel megszólíthassuk testvéreinket, hívogatva Krisztushoz. Természetesen a Szentlélek munkálkodása elengedhetetlen, és hál'Istennek nem rajtunk múlik. Mondhatjuk, hogy arra fúj, amerre akar, de ha a vitorláinkat ki sem bocsátjuk, akkor hiába várjuk ölbe tett kézzel az eredményt.

Nagyon bízom mindenható Urunkban, hogy megsegít ebben minket, és kívánom mindnyájunknak a folytonos megújulás lehetőségét és képességét. Semper reformanda!

Szepesfalvy Ákos

Kedves Edit! Neked mint iskolaigazgatónak vélhetően az átlagosnál is jóval több tennivalóval járt ez, a reformáció 500 éves jubileumát ünneplő év, de most mint magánembert kérdeznénk, neked személyesen mit jelentett ez az ünnep?

Abban nevelődtem, hogy a kicsi szép, és kisebbséghez tartozni jó dolog. A Kádár-rendszerben templomba járni, a katolikus Magyarországon protestánsnak, sőt, ezen belül evangélikusnak lenni mindig is izgalmas volt. Szép feladat megőrizni azt a hagyományt, azokat az értékeket, amelyekről a többség azt sem tudja, hogy léteznek. Ezen az alapon én boldogan meg tudtam volna öregedni úgy is, hogy az életembe nem esik bele a lutheranizmusnak egy ilyen nagy évfordulója, mint a Reformáció500.

Tudtam, hogy sok ünnepély lesz idén, mérsékelt lelkesedéssel készültem ezekre. Örültem a Luther összkiadásnak, egy kicsit olvasgattam is belőle. Láttam a rajzfilmből néhány részletet. Természetesen kihasználtam az iskolám számára a pályázati lehetőségeket. Elborzadva néztem az interneten, hogy Luther feje kitűzőt, bögrét, tollat, hűtőmágnest és a tömegtermelés ezer más bóvliját díszíti idén. A politikai nagygyűléseket gondosan elkerültem.

Azután egyszer csak megnyílt számomra is az ünnep. A karácsony, a születésnap is sokkal vidámabb, ha gyerekkel együtt lehet örülni. Ez segített rajtam idén ősszel is. A gimnáziumban ott él velünk 380 gyerek, akik számára meg kellett mutatni a reformáció jelentőségét! El lehetett nekik magyarázni, hogy milyen nagy dolog, hogy 500 év múltán is él evangélikusság ebben a kis hazában. Készültek a televíziós vetélkedőre, drukkoltunk nekik, azután ünnepeltük a győzelmüket. A kollégáimmal megnéztük a Nemzeti Múzeum Ige-idők kiállítását.

Az iskolai reformációi istentiszteleten pedig személyesen Luther Márton is meglátogatott bennünket! Az oltár mögül sétált elő, és arról beszélt, hogy ma is meg kell keresni azokat a területeket, amelyeken az egyháznak mondanivalója van a környező társadalom számára, a

korszellemmel, a közvélekedéssel szemben. A gyerekek ragyogtak, lelkesítette őket, hogy a szokványosnak induló istentisztelet ilyen izgalmas fordulatot vett. A templomlépcsőre is hajlandók voltak kiállni, hogy az egész koszos, büdös Deák térnek, a turistáknak, a koldusoknak énekszóval hirdessék a reformáció jelenvalóságát: Tarts meg Urunk, szent igédben! Katolikus hitoktató kollégáink is velünk ünnepeltek, és az egyház megújulásának szükségességéről beszéltek. Erre sem számítottam jobban, mint arra, hogy Luther Márton kilépjen az oltár mögül. A gimnázium lépcsőházát zászlók díszítik, amelyeken az osztályaink képekben fogalmazták meg, hogy számukra mi a legfontosabb reformációi üzenet. Ha reggelente a zászlókra esik a pillantásom, minden nap meghat, hogy gimnazisták képesek ilyesféle alkotással órákat eltölteni.

Az egész ünneplésre végül a Kelenföldi Reformáció szimfónia koncert tette fel a koronát. Templomunkban a profikkal, főként Deák téri szülőkkel felturbózott kis gyülekezeti zenekar előadásában megszólalt Mendelssohn grandiózus zenéje. Arra gondoltam, hogy a kicsi szép, de azért a magyar evangélikusoknak is jót tesz, ha párszáz évenként rájuk süt a nap. És boldogan sütkéreztem a napsütésben, amíg szólt a 4. tétel Erős vár feldolgozása.

Kézdy Edit

A kérdéseket feltette: Sz. Kinga

Hogyan gazdagíthatjuk istentiszteleteinket liturgiába illő kórusművekkel?

Hol találhatunk megfelelő darabokat mindenféle előadó-apparátusra (a bicíniumtól a nagyobb hangszeres együttesig)?

Mindezekre a kérdésekre választ kaphattunk a Magyar Egyházzenei Társaság szakmai napján, 2017. december 3-án – advent első vasárnapján – a kelenföldi evangélikus templomban, ahol az alkalom keretében a kották szerkesztőinek segítségével olyan kiadványokkal ismerkedhettünk meg, amelyek gazdagítják az istentiszteleti kórusmuzsikát:

a *Protestáns műzenei antológiák* három füzetével és a *Genfizsoltár-feldolgozások a 16-17. századból* I. kötetével.

A 18.00 órakor kezdődő ünnepi vesperán mind a négy gyűjteményből megszólaltak művek, bemutatva ezzel a kották gyakorlati használatát.

A liturgia után, 19.00 órakor kötetlen beszélgetésre és agapéra is vártuk az érdeklődőket.

Sárváron jártunk

Gyülekezeti buszos kirándulás a Reformáció 500 alkalmából a hazai reformáció egyik bölcsőjébe

2017. október 7-én, szombaton a kora reggeli indulásnál mintegy ötvenen várakoztunk izgatottan templomunk előtt, majd rövidesen útnak indulhattunk úti célunk, Sárvár felé.

Nem sokkal az indulás után Blázy Márti lelkészünk vezetésével rövid reggeli áhítatban adtunk hálát Istennek, és kértük áldását az útra, majd érdekes ismertetés következett Sárvárról, a város reformációs kötődéséről, a Nádasdyakról, Sylvester Jánosról és munkásságáról és a ránk váró látnivalókról. Útközben – ami nem volt kevés, több mint három óra – egy kis pluszként még Pannonhalmát is megtekinthettük, igaz csak az autópályáról. Sofőrünk sajnos a járt utat a járatlanért nem hagyta el, ezért végül a – bár szép tájakon átvezető –, ám kacskaringós és hosszabb régi úton gördültünk be kissé megkésve Sárvárra.

Először a gyönyörűen felújított, klasszicista stílusú evangélikus templomot tekintettük meg, ahol Gyarmati István lelkész úrtól egy szép előadást hallhattunk a reformáció Sárvárhoz kapcsolódó magyarországi kezdeteiről, az ottani gyülekezet tekintélyes múltjáról és biztató jelenéről.

Az előadásból megtudhattuk, lehetséges, hogy a templom az egykori Sylvester János féle iskola-nyomda helyén épült fel. Számomra nagyon érdekes volt az ún. szószék-oltár, mivel ilyet most láthattam először, eddig csak olvastam róla.

Ám az idő – a szívélyes fogadtatás ellenére – korlátozta látogatásunk hosszát, mivel tovább kellett mennünk második célpontunkhoz, a Nádasdyvárban lévő múzeumhoz. Itt is nagyon kedvesen vártak minket és igazán szakszerű, kedves és kielégítő tárlatvezetést kaptunk. A sok érdekes és a reformációhoz kapcsolódó becses látnivaló közül én Sylvester János Újszövetség fordításának kiállított példányát emelném ki mint olyat, ami visszatért a „születési" helyére, illetve azt a korhű módon elkészített nyomdagépet, amilyenen akár ezt a könyvet is nyomtathatták. Végül – hab a tortán – a huszár kiállítást is megtekinthettük, ahová tárlatvezetőnk, bár ez nem volt benne az előzetes megbeszélésben, mégis elkísért minket és nagyon magas színvonalú ismertetést tartott. Megnézhettük a vár belső udvarán az épületek falán elhelyezett több emléktáblát is, melyek közül az egyik az itt fogva tartott, illetve gálya-

rabságra hurcolt protestáns prédikátoroknak, egy másik pedig az itt elhunyt Tinódi Lantos Sebestyénnek állít emléket. A múzeumlátogatás zárásaként a várárkon átívelő hídon Blázy Árpád lelkészünk, aki addig is mindent fotókkal, videókkal dokumentált, elkészítette a kirándulás hivatalos csoportképét. A várlátogatást egy igazán kiadós és mindenki számára ízletes ebéd követte a közeli Várkapu étteremben.

A délutáni szabad foglalkozás azt hiszem mindenkinek hasonlóan telt el. Egy kiadós séta az egykori várárok helyén kialakított csodálatos és hatalmas parkban, benne különböző műalkotások megtekintése, köztük egy Tinódi emlékkő, majd előbb-utóbb mindenki a híres arborétumban kötött ki, amit vagy egyedül, vagy kis segítséggel megtalált a park mellett. A 9,2 hektáros arborétum végigjárása, azt gondolom, egy újabb egész napos kirándulást igényelne, így a most rendelkezésünkre álló idő inkább csak egy kis betekintésre és gyönyörködésre volt elegendő. A híres-neves gyógyfürdő most nem is fért bele a programba.

Délután aztán kellemesen elfáradva, szellemi, lelki élményekkel feltöltődve indultunk vissza most már a rövidebb és gyorsabb útvonalon. Pannonhalmát ismét megtekinthettük a lenyugvó nap fényében. Budapesthez közeledve imádsággal adtunk hálát Istennek az útért és a kapott ismeretekért, élményekért. Este fél hétkor az „Osztyapenkónál” kettévált a kiránduló csapat, mivel itt sokan leszálltunk már, míg a többiek rendben visszaérkeztek a reggeli indulás helyéhez, templomunkhoz.

Igazán örömteli, csodálatos kirándulás, és a megismert történelmi háttér miatt – talán így is mondhatom – refor-

mációs időutazás volt, sok kedves és érdeklődő gyülekezeti taggal, a lelkészekkel és a reánk váró kedves vendéglátókkal. Istennek legyen hála, hogy részt vehettünk ezen a kiránduláson és minden köszönet a szervezőknek, akiknek áldozatos munkája lehetővé tette, hogy ilyen jól érezzük magunkat és páratlan élményekkel gazdagodjunk. Reméljük, hogy lesz még folytatása!

Dr. Fekete Tamás

A kirándulás, az őszi gyülekezeti hétvége eseményei – egyéb reformációi programjainkhoz hasonlóan – az Emberi Erőforrások Minisztériuma segítségével jöhettek létre.

Soli Deo Gloria – A magyar reformáció öt évszázada

Kiállítás

2017. október 31-én az Ildikó téri református templomban a közös ünnepi reformációs istentiszteletet követően meghallgattuk Blázy Árpád lelkészünk *Azok a bizonyos tételek* című színes, érdekes előadását, amely bemutatta a reformáció indulását, mintegy ráhangolva a hallgatóságot a megnyitandó kiállításra.

A templomban volt megtekinthető a fenti kiállítás melynek anyaga, mint a cím is jelzi, felöleli a reformáció öt évszázadát. A nagyméretű táblaképek sora a vizualitás közérthető eszközeivel mutatja be ezt a korszakot, a korai középkor egyházszervezési törekvéseitől kiindulva. Láthattuk a Luther és Zwingli vezette mozgalom kiteljesedését, a reformáció elterjedésének folyamatát a különböző európai országokban. A mi három részre szakadt hazánkban, a törökkel vívott küzdelemben nagy lelki támaszt nyújtottak a Luther által megfogalmazott evangéliumi igazságok. Az 1595-ös erdélyi országgyűlésen törvénybe iktatták a lelkiismereti és vallásszabadságot, amivel az Erdélyi Fejedelemség messze megelőzte korát. Gazdag képanyag mutatja be Bethlen Gábor, és I. Rákóczi György, a „Bibliás őrálló fejedelem” idején Erdély aranykorát.

A magyar protestantizmus nagy alakjait felvonultató táblán többek között olvashatunk Honterus Jánosról, Brassó prédikátoráról, aki hatalmas munkát végzett az egyház működésének megreformálása terén. Főiskolát, nyomdát létesített, elkészítette Erdély első térképét. Luther szerint Honterus „Magyarország apostola”.

A továbbiakban bemutatásra került, hogyan szolgálja a könyvkiadás és a nyomdászat a protestantizmus ügyét.

Itt láttuk a Nádasdy Tamás nádor támogatásával megjelenő első magyar nyelvű Újszövetség fordítását is, amelynek egy lapnyi másolatát a sárvári gyülekezeti kiránduláson elolvashattuk. A következő tablók a szellemi élet fellendüléséről, a protestáns felekezetek alakulásáról tájékoztattak. Azt gondolom, fontos, hogy egy kiállítás úgy érintse meg a nézőt, hogy annak szellemi és lelki üzenete tovább munkálkodjon benne. Ez egy ilyen kiállítás volt.

Balogh Piroska

A négynyelvű – magyar, angol, német és francia – kiállítást külképviseletek, illetve magyar kulturális intézetek mutatják be szerte a világon. A kiállítás molinókon ismerteti a protestantizmus előzményeit, kialakulásának körülményeit, egyháztörténeti jelentőségét, szerepét a magyar történelemben, az egyház és a társadalom megújulásában.

Novemberi szeretetvendégség a reformáció jegyében

A reformáció 500 éves megünneplésére méltóképpen készült gyülekezetünk is. A szeretetvendégség alkalmait a reformáció nagy alakjainak felidézésével hirdettük meg. Elsőként dr. Csepregi Zoltán egyháztörténész tartott érdekfeszítő előadást a 95 tételről, tavasszal Molnár Sándor református lelkész volt a vendégünk, aki Zwingli életéről és munkásságáról beszélt, végül dr. Reuss András professzor úr foglalta össze Melanchthon munkásságán keresztül a reformáció jelentőségét. Erről az utóbbi szeretetvendégről olvashatunk itt néhány gondolatot.

Megtelt a tanácsterem a 2017. november 4-i, szombat délutáni szeretetvendégségre, a *„Philip Melanchthon, a hit tudósa az idők forgatagában”* címmel meghirdetett előadásra. Az előadó Reuss András, a gyülekezet ifjúságából kinőtt, később a teológiai akadémia rektori tisztjét ellátó tudós lelkész, egyetemi tanár volt.

Előadónknak nem volt egyszerű feladata a reformáció 500 éves jubileumának ünnepségei után a reformáció ügyének egyik élharcosáról, Luther közvetlen munkatársáról újat mondani az érdeklődő hallgatóságnak. Megkönnyítette viszont a dolgát az a tény, hogy a reformáció korának egyik legszimpatikusabb személyiségéről volt szó, akivel kapcsolatban Németországban soha nem merült fel az „elhatárolódás” kérdése, mint Luther esetében mindmáig. Melanchthon sokoldalú és nagy tudású, szorgalmas és nagy munkabírású humanista ember volt, s mint hallhattuk, ideálisan egészítette ki

Luther személyiségét a reformáció különféle „hadszínterein". A reformátoroknak ugyanis nemcsak a Rómából küldött „vitapartnerekkel", hanem a császári udvarral, de még az úgynevezett „szövetségesekkel" is meg kellett időnként küzdeniük. Melanchthon ebben is óriási munkát vállalt magára, amiről a tanító, a teológiai fogalmakat magyarázó, ötven kiadást megért könyve (Loci Communes Rerum Theologicarum), és kiterjedt levelezése (amiből 9500 fennmaradt!) tanúskodik. Ezek kapcsán adták később Melanchthonnak a Németország tanítómestere elnevezést. Előadónk kihangsúlyozta, hogy sem Luther, sem Melanchthon soha nem akarták az egyház szakadását. Különösen az utóbbi – a lutheri kifejezéssel élve a „halk léptű" Melanchthon – sokat tett diplomatikusságával az Ágostai Hitvallás megfogalmazásához vezető augsburgi birodalmi gyűlés tárgyalásai során. Az egység ügye azonban mégsem volt menthető, amiben nemcsak Róma és Luther tanai, hanem a német választófejedelmek és a császárság között zajló „aktuálpolitika" – beleértve a korban természetesnek számító háborús akciókat is – is nagymértékben közrejátszott.

Részletesen hallottunk Melanchthon későbbi műveiről, az Apologia néven emlegetett, és az Ágostai Hitvallást magyarázó és védelmező könyvről, és a későbbi, ugyancsak hitvallási iratként kezelt, „Die Schmalkadischen Artikel" c. hitvallásról is. Ez utóbbi Luther tanai végső összefoglalásának, eszmei végrendeletének tekinthető. Ennek végső megfogalmazása is Melanchthonnak köszönhető, bár ő maga a küzdelmek között megszülető iratot csak fenntartásokkal írta alá. Ez az utóbbi mű pecsételte meg ugyanis véglegesen az egyházszakadást.

Összefoglalásként kiemelhetjük Melanchthon tanai közül, hogy a képzés és önképzés a hívő ember egész életére szóló feladat. Ehhez ő a lutheri tanok rendszerezésével kortársainak óriási segítséget nyújtott, a reformáció mai követőinek, azaz nekünk pedig ma is érvényes példát mutatott.

Az előadás számos tovább vezető gondolatot ébresztett a hallgatóságban. Mert hát aktuálpolitika ma is van, és a közelmúlt hazai egyházszakadása, a Hit Gyülekezete megalakulásával kapcsolatos események sokakat érintettek gyülekezetünkben is.

A szeretetvendégség a szervező nőtestvérek jóvoltából süteményekkel teli asztalok melletti meghitt beszélgetésekkel zárult.

Bereznay Tamás

Kelenföldi kitüntetettek

A reformációi emlékév záró ünnepségén posztumusz kitüntetéseket adtak át hat lelkésznek és hat laikusnak, akik a 20. században sokat tettek az evangélikus egyházért. A lelkészeknek adható Ordass Lajos-, illetve a laikusok számára létrehozott Prónay Sándor-díjat évente egy-egy embernek ítéli oda az MEE országos presbitériuma. A jubileumi évben kivételesen hat-hat ember egyházért végzett munkáját ismerte el posztumusz az egyház, akik közül hárman: Sulyok Imre, Botta István és Kendeh György szoros kapcsolatban álltak a kelenföldi gyülekezettel.

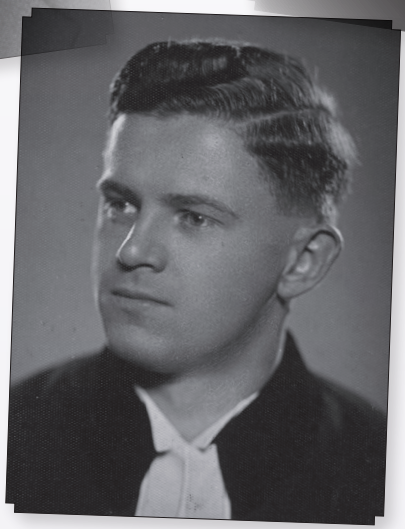

Eseménydús reformációi hét a Sepsiszentgyörgyi Evangélikus–Lutheránus Egyházközségben

Eseménydús reformációi hét áll a Sepsiszentgyörgyi Evangélikus–Lutheránus Egyházközség elmúlt napjai mögött. A négy sepsiszentgyörgyi református egyházközséggel közösen ökumenikus reformációi hetet szerveztünk.

Az esemény második napján, október 27-én a szemerjai református templomban Isten igéjét Zelenák József esperes hirdette, amelyben többek között a reformáció és a Biblia jelentőségéről beszélt, Luther Márton reformátorunkat is idézve:

„Hol nincs a polcon Biblia,
üres, kietlen ott a ház;
Könnyen bejut Sátán oda,
S az Úr Jézus ott nem tanyáz.

Azért hát ember, bárki légy
Egy-két filléred kerül:
Egy Bibliát sietve végy
Az ördög ellen fegyverül.”

Az esperes igehirdetését követően fellépett egyházközségünk Cantate nevű gyermekkórusa.

Kézdivásárhelyen az evangélikus és református egyházközség tagjai közösen várták a Reformaraton500 szervezőit a 95 tétellel. A mozgalom megálmodói Bardócz Csaba ikafalvi lelkipásztor és Juhos Gábor maratoni futó voltak. Ők a reformáció 500 éves jubileuma alkalmából 500 kárpát-medencei protestáns gyülekezetbe hozták el Wittenbergből Luther Márton tételeit.

A vasárnap reggeli reformációi istentiszteleten a kézdivásárhelyi evangélikus egyházközség tagjai ünnepélyesen fogadták a Reformaraton500 által gyülekezetükbe hozott tételeket. Végh Nimród az igehirdetésben hangsúlyozta, hogy *szép kezdeményezés, amelynek szervezői fáradságot nem kímélve próbálták feleleveníteni a reformációt. Azonban a kezdeményezésnek csak akkor van igazán értelme, ha nemcsak a kifüggesztett* tételeket látjuk, hanem a lelkünkben is megszületik a reformáció, *a megújulás.*

Sepsiszentgyörgyön Zelenák József esperes igehirdetésében többek között Luther Márton *„Ha tudnám is, hogy holnap elpusztul a világ, még akkor is ültetnék egy almafát”* kijelentését osztotta meg a gyülekezettel. Majd hirdette, hogy a reformáció 500 éves jubileuma alkalmából az istentisztelet után az egyházközség udvarán 5 tuja fát fogunk elültetni az élet fájának szimbólumaként.

Vasárnap délután az evangélikus templom adott otthont az ökumenikus reformációi hétnek. A Reformaraton500 szervezői által a Sepsiszentgyörgyi Evangélikus–Lutheránus Egyházközségünknek adott 95 tétellel vonultunk be. Pap Attila, belvárosi református lelkipásztor igehirdetésében kiemelte, hogy deformálódott világunknak ma is szüksége van reformációra. Az igehirdetést Mihaela Buhaciuc énekművész és Szabó S. L. Levente orgonista műsora követte.

Az imahét csúcspontja október 31-én a Sepsi Arénában tartott istentisztelet volt, amelyen közel ezerötszáz résztvevőnek Incze Zsolt református esperes hirdette Isten igéjét, az ágendai szolgálatot pedig Zelenák József evangélikus esperes végezte.

Végh Nimród

Honnan érkeztek vendégeink?

Az észtországi evangélikus egyház számszerűen azonos méretű a mi egyházunkkal, ami egy másfél milliós országhoz képest százalékos arányban jelentős mennyiséget takar. Az észt társadalom ugyanakkor a csehek után Európa legszekularizáltabb országa, az 1940–1991 közötti kényszerű szovjet lét nehezen gyógyuló sebeket okozott az egyház számára. A médiában és a tágabb közvélemény előtt legalábbis gyanakvás, de gyakran zsigeri rossz-

indulat övezi az egyházi megnyilvánulásokat.

Ezen a háttéren különösen feltűnő, hogy a vendégkórusban egy üdítően friss közösséget láthattunk, amely széles korosztályi skálán, hívő elkötelezettséggel és igényes szakmaisággal munkálkodik Isten dicséretén. A főváros, Tallinn (jegyezzük meg, csak az oroszok írták egy n-nel, jelentése az 1215-es alapításra utalva dán város: taani+linn) szívében, a legforgalmasabb csomópontban álló János-templom háromlelkészes gyülekezetének névjegyzékében 12 500 lélek szerepel, az egyházfenntartók száma 1700. Évente átlagosan 160 keresztelő és 130 konfirmáció van a közösségben. Az istentiszteleteken átlagosan 450 hívő van jelen, ezek fele úrvacsorát is vesz. Hétközi alkalmakat is tartanak: a szerda délutáni félórás zenés áhítatra száz ember is összegyűlik, csütörtök délben félórás úrvacsorás áhítatot tartanak. A liturgiában a hagyományra építenek, az igehirdetések teológiai színvonala városszerte híres. Havonta egyszer Tamás-misére várják a szokatlanabb formák kedvelőit. A vendégek meghívása nyomán talán lesz rá mód, hogy kántorátusunk közelebbről is megismerkedjen a Jaani-közösség inspiráló gyülekezeti életével.

Pap Kinga Marjatta

Reformáció 500 – konferencia Türingiában

November második hétvégéjén került megrendezésre Heilbad Heiligenstadtban a német „Kelet-Nyugat Találkozására alakult Evangélikus Társaság” (Evangelische Gesellschaft für Ost-West Begegnung) szokásos konferenciája. A reformáció jubileumához kapcsolódva ezúttal a Baltikum, Lengyelország és Magyarország reformációja és annak további alakulása volt a fő téma.

A meghívott előadók megpróbálták a lehetetlent: végigkalauzolni a hallgatóságot az adott ország evangélikusságának fél évezredes alakulásán – a kezdeteitől napjainkig. Az elhangzott öt előadást és prezentációt komoly érdeklődés kísérte. A vetésforgóban tartott csoportos műhelymunkában olykor személyes és aktuálpolitikai kérdések is előkerültek.

Az igazán feszített, ugyanakkor jó hangulatú találkozó pódiumbeszélgetéssel zárult. Ezen az előadók elmondhatták tapasztalataikat, valamint gyors egymásutánban ugyanazokra a kérdésekre kellett válaszolniuk.

Szabadidő nem lévén, városnézésre csak a záró nap délutánján kerülhetett sor. Ekkor többek között megcsodálhattuk a Mária-templom középkori épületét. A szentélyben 2011-ben szentelték fel az angol Graham Jones által készített vadonatúj, gyönyörű ólomüveg ablakokat, melyek egyértelműen Chagall hatását tükrözik.

Befejezésként hadd mondjak köszönetet a szervezőknek a testvéri kapcsolatok építését egyaránt szolgáló tartalmas találkozóért!

Blázy Árpád

Ajánló

Luther I. Az út

Cs. Szabó Sándor életrajzi regényében a reformáció legendás alakjának, Martin Luthernek a korai évein és tanulmányain keresztül követhetjük végig, miként válik egy egyszerű parasztgyerek korának egyik legmeghatározóbb gondolkodójává. A kétkötetes mű első része a kezdetektől egészen 1517-ig, a 95 tétel megszületéséig mutatja be az eseményeket fizikai és lelki síkon egyaránt, ennek köszönhetően pedig egy igazi hús-vér ember alakja elevenedik meg előttünk.

Harmat Kiadó, 2017

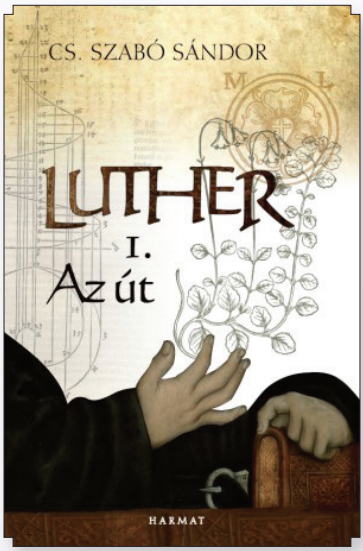

Mindenkoron látják: Karátson Gábor akvarelljei Máté evangéliuma szerint

„Számomra a bibliai akvarellek a Bibliáról való elmélkedést jelentik, vizsgálódást jelentenek a jelentések körében, mondjuk ki: imát, egy olyan vállalkozás újrafelvételét, amelyet a régebbi festészet mindig is gyakorolt, és soha nem adott fel…” Karátson Gábor (1935-2015) festőművész, író, filozófus, 56-os aktivista, a Duna-kör egyik legismertebb szószólója színes életutat járt be, melyen mély nyomokat hagyott a rögös huszadik század. Festészetében sajátos módszert dolgozott ki, melyben tág teret engedett a szemlélődő képzeletének. Festeni csak úgy lehet, nyilatkozta egyik interjújában, hogy az ember átéli azt, amit fest. Az Evangélikus Múzeumban látható akvarelljei a Biblia megértéséért folytatott saját küzdelmének termékei. Az emberi értelem számára felfoghatatlan jelentések és fogalmak keresésére vállalkozott. Képei, mindmegannyi festett imádság a látogatót is gondolkodásra, elmélyedésre, imádságra invitálja. Karátson Gábor, Máté evangéliuma című kiállítását 2018. február 18-ig láthatják az Evangélikus Országos Múzeumban.

Harmati Béla László

A reformáció hónapját különlegessé tették azok a Luther-idézetek is, amelyek – Mády Katának köszönhetően – a templom különböző pontjain jelentek meg és gondolkoztatták el, örvendeztették meg az éppen arra járókat. Közkívánatra ezek közül idézünk néhányat.

„Isten legnagyobb csodái mindig a legkisebb és legcsepkébb teremtményekben látszanak meg, mint egy érett körtében vagy almában."

„A gyermekek állnak Istennel a legjobb lábon életük és hitük szerint."

„Isten egyik legszebb és legcsodálatosabb adománya a muzsika."

„A legnagyobb bolondság: sok szóval semmit sem mondani."

„Állandóan úton vagyunk, és folyton magunk mögött kell hagynunk, amit tudunk, és azt kell keresnünk, amit még nem ismerünk és nem a miénk."

„Egy kereszténynek keveset kell beszélnie és sokat kell tennie."

„Isten szeretete nem megtalálja, hanem megteremti azt, ami számára szeretetre méltó [...]"

„Ha azt képzelném, hogy az Úristen nem érti a tréfát, nem is akarnék a mennybe jutni!"

„Isten Krisztusban megígéri, felajánlja és nekünk ajándékozza minden jótéteményét."

„Ez különbözteti meg a valódi szenteket az álszentektől, hogy látják saját nyomorúságukat."

„Az ima közös lelki kincsünk, ezért senki sem sajátíthatja ki, még az ellenségünktől sem tagadhatjuk meg."

„Nagyobb a bűne annak, aki nem bocsát meg, mint annak, aki a bűnt elkövette."

„A Szentírás olyan, mint a gyógynövény, minnél többet dörzsölöd, annál jobban illatozik."

„Egyedül a kereszt - ez a mi teológiánk!"

Áprily Lajos: Karácsony-est

Angyal zenéje, gyertyafény –
kincses kezem hogy lett szegény?

Nem adhattam ma semmi mást,
csak jó, meleg simogatást.

Mi győzött érdességemen?
Mitől csókolhat úgy kezem?

Simogatást mitől tanult?
Erembe Krisztus vére hullt?

Szemembe Krisztus-könny szökött? –
kinyúló kézzel kérdezem.

Áldott vagy a kezek között,
karácsonyi koldus-kezem.

Egy közös test tagjai

A gyülekezeti hétvégére mindenki nagy izgalommal készült. A program összeállításánál figyelembe vettük, hogy nemcsak templomunk felszentelésének ünnepét, de a reformáció 500 évvel ezelőtti útnak indulását is méltóképpen ünnepeljük meg. Igyekeztünk minden korosztály érdeklődését felkelteni. Az eseménysorozatot egy Biblia-kiállítással nyitottuk meg, október 13-án, pénteken. Férjem édesapjának, dr. Blázy Árpádnak egy több mint 60 kötetből álló kiváló, számos különlegességet tartalmazó Biblia-gyűjteményéből válogattunk ki 30 kötetet, amelyet a tanácsteremben állítottunk ki. A kiállítást dr. Harmati Béla művészettörténész, az Evangélikus Országos Múzeum igazgatója, gyülekezetünk másodfelügyelője nyitotta meg. A kiállított Bibliák mintegy 600 év történetét ölelik fel. Egy részük facsimile kiadású, de több értékes, eredeti Biblia is látható. A könyvnyomtatás feltalálását megelőző időkből látható egy ún. Biblia Pauperum (Szegények Bibliája, XIV. század), vagy a gyönyörűen illusztrált Nekcsei Biblia (1330 k.). Sylvester János Új Testamentuma (1541) és Károli Gáspár Vizsolyi Bibliája (1590) mellett kiállításra került a Csehmorva Testvérek híres hatkötetes ún. Kralicei Bibliájának IV., eredeti kötete 1587-ből. További nevezetes darabjai a kiállításnak Mátyás király feleségének, Beatrix királynénak Psalterium imakönyve (XV. század), vagy az eredeti, nagyméretű családi Luther-Biblia,mely 1707-ben jelent meg Lipcsében.

A kiállítás megnyitása után kisifjúság tagjai Luther életének néhány fontos epizódját elevenítették fel, a prózai részek között pedig egy-egy vers hangzott el Reményik Sándortól, Pilinszky Jánostól, József Attilától, Ady Endrétől és Nemes Nagy Ágnestől.

Másnap nagyszabású egyházzenei koncerten vehettünk részt (lásd kép), párhuzamosan pedig gyermekfoglalkozás volt a gyülekezeti teremben. A vasárnapi hálaadó istentiszteleten, Klimentné Ferenczy Andrea esztergomi lelkésznő hirdette Isten igéjét, majd közös ebéddel zártuk az ünnepségsorozatot. A menü sem volt mindennapi: a reformáció korát megidéző vaddisznóragu, és egyéb finomságok elfogyasztásával zártuk gazdag programunkat. Ezúton is köszönöm a sok segítséget, kedvességet, leleményességet, és azt, hogy kicsik és nagyok, idősek és fiatalok derekasan kivették részüket a hétvége lebonyolításában. Örömteli dolog olyan gyülekezetben élni és szolgálni, ahol mindenki azzal járul hozzá a gyülekezet életéhez, amivel annak épülését, szépülését szolgálhatja. Legyen ezért Istené a dicsőség!

Blázy Árpádné

Zsoltárok
az Eljövendőről

Zenés ádventi sorozat szerdánként

a kelenföldi evangélikus templomban

(1114 Budapest, Magyari István utca 1-3.)

December 6. A Jó Pásztor (Zsolt 23)

Igét hirdet: Győri János Sámuel lelkész, Pesterzsébet

Közreműködik: Boldog-Nagy Zsófia - spinét

-

December 13. A Megváltó (Zsolt 22)

Igét hirdet: Solymár Péter lelkész, Újpest

Közreműködik: Tarjáni Katalin - ének, Konta Noémi - spinét

-

December 20. Az Eljövendő (Zsolt 2)

Igét hirdet: Péter Zoltán lelkész, Budavár

Közreműködik: Kovács Kinga - fuvola, Soltész Anikó - spinét

-

Liturgus: Blázy Árpád

Művészeti vezető: Pál Diana

kelenfold.lutheran.hu; facebook.com/kelenfoldi.evangelikusgyulekezet

Az októberi családi istentiszteletre készítette Ihászné Csurka Tímea négygyerekes édesanya a Luther-muffint

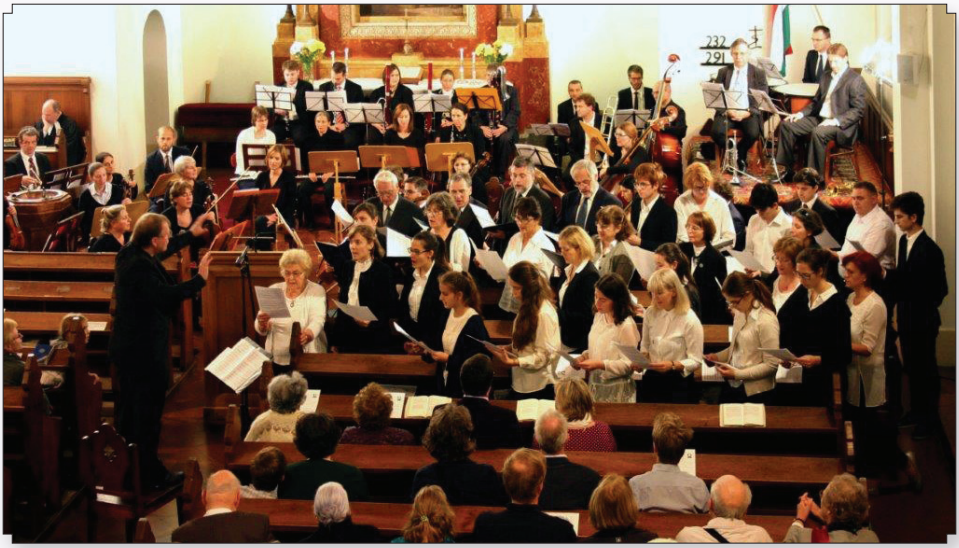

Gyülekezetünk ének- és zenekara az őszi gyülekezeti hétvégén előadta Mendelssohn Reformáció-szimfóniáját

Október 22-én a fél 11-es és a 18 órai istentiszteleten vendégünk volt Észtországból a tallinni János-templom kórusa

A reformáció ötszázadik évfordulóján együtt ünnepeltünk a Külső-Kelenföldi Református Egyházközség tagjaival

Szent Márton története és az özvegyasszony két fillérje - Komáromy Benedek tanít a novemberi családi istentiszteleten

Adj egy ötöst! elnevezésű jótékonysági akció kezdete

A nagyifisek narancslekvárral készülnek az adventi vásárra

Hírek, események

• Az evangélikusok és pünkösdiek közötti ötéves párbeszéd szeptember 24. és 30. között, Wittenbergben tartotta második találkozóját, amelyen részt vett Gáncs Tamás, gyülekezetünk lelkésze, aki a Lutheránus Világszövetség (LVSZ) megbízásából a dialógusbizottság állandó tagja lett egészen 2020-ig.

• Október első szombatján **gyülekezeti kirándulást** szerveztünk Sárvárra (lásd beszámoló).

• A 15. őszi gyülekezeti hétvégénken megnyitott **Bibliatörténeti kiállítás** (Újbuda TV video: https://www.youtube.com/watch?v=e7Mkz12VLV8v) ádvent 2. vasárnapjáig munkanapon és vasárnaponként 9-13 óra között még megtekinthető.

• Október 22-én a fél 11-es és 18 órás istentiszteleten vendégünk volt Észtországból a tallinni János-templom kórusa.

• Október 29-én, délelőtt 11 órakor templomunkból **közvetített élőben reformációi istentiszteletet a Duna TV,** amelyen Fabiny Tamás püspök hirdette Isten igéjét.

• A külső-kelenföldi református testvérek templomában közösen tartott **reformációi ünnepélyen** Molnár Sándor református lelkipásztor hirdette Isten igéjét, Blázy Árpád pedig *Luther 94+1 tétele* címmel tartott vetített képes előadást. Az Újbuda TV által készí-

tett rövid híradás megtekinthető: https://www.youtube.com/watch?v=-lQbFYk1sH0Y.

• November 1-én, a 15 órakor kezdődött farkasréti **megemlékező istentiszteletünkön** egy-egy szál gyertya meggyújtásával, áldásosztással és imádságban emlékeztünk meg a mögöttünk lévő évben elhunyt testvéreinkről.

• Novemberben és decemberben lelkészeink tartják a Szent Imre Kórház **kórházi** áhítatait. Az alkalmak péntek délután 4 órakor kezdődnek a B épület II. emeletén.

• November 4-én délelőtt **dunaújvárosi evangélikusok** egy csoportja megtekintette templomunkat és a Biblia-kiállítást.

• Szintén november 4-én, őszi szeretetvendégségünkön a *Reformáció 500* című sorozatunk következő vendégeként Reuss András professzor *Philipp Melanchthon, a hit tudósa az idők forgatagában* címmel tartott előadást.

• A német *Kelet-Nyugat Találkozására alakult Evangélikus Társaság* november második hétvégéjén tartotta szokásos éves **konferenciáját a türingiai Heilbad Heiligenstadtban**. Ezen többek között lelkészünk, Blázy Árpád tartott prezentációt *A reformáció magyarországi kezdeteiről* címmel (további részletek: lásd cikk).

• November 16-án, Per Gyllenör, az új, **Bécsbe kinevezett svéd lelkész** tiszteletére Niclas Trouvé svéd nagykövet adott ünnepi díszebédet, melyen gyülekezetünket – mint amely hosszú évek óta házigazdája az ádventi svéd istentiszteletnek – Gáncs Tamás képviselte. A megbeszéléssel egybekötött alkalmon részletesen végiggondolták a résztvevők **a december 10-én 15 órakor** kezdődő svéd nyelvű ádventi istentiszteletet, mely templomunkban lesz idén is.

• **Kihelyezett bibliaiskolai alkalomra** került sor november 22-én, amikor is részt vettünk a Dévai Bíró Mátyás életéről készült, *A magyar Luther és a magyar írásbeliség* című film bemutatóján a Petőfi Irodalmi Múzeumban.

• November 22-24 között Dublinban tanácskozott a CEUC (Conference of European University Chaplains), vagyis az Európai Egyetemi Lelkészek Konferenciája hét fős tanácskozó testülete (Board), amelynek 2017 óta a Középeurópai régió képviselőjeként tagja Gombkötő Beáta hitoktató lelkészünk.

• November 23-án lakásában köszöntötte nyugdíjas lelkészünket, **Missura Tibort** Gáncs Tamás igazgató lelkész és Szepesfalvy Ákos felügyelő. Isten éltesse sokáig Tibor bácsit, aki **85. születésnapját** ünnepelte!

• November 24-én az Összefogás Újbudáért Egyesület, Dr. Hoffmann Tamás polgármester fővédnökségével Soli Deo Gloria címmel tartott ünnepi estet a reformáció 500. évfordulójának tiszteletére, melynek helyszíne a Malom Közösségi Tér és Ház volt. Az ünnepi köszöntőt Gáncs Tamás lelkészünk mondta.

• November 25-én, a farkasréti temetőben, **Jány Gusztáv vezérezredes sírjánál** tartott megemlékezést gyülekezetünk. Jány Gusztávot 70 évvel ezelőtt, 1947. november 26-án golyó által végezték ki. Az alkalom első felében Gáncs Tamás szolgált egy rövid áhítattal, a második felében pedig Dr. Bácskai Károly tartott történeti visszaemlékezést, majd Dr. Galli István beszélt az 1993-as perről és a felmentő ítéletről. A megemlékezés végén koszorút helyeztünk el a síron, majd közösen elénekeltük a Himnuszt.

• Szintén november 25-én a **„Kendeh-Botta ifjúság"** tartotta szokásos novemberi összejövetelét tanácstermünkben, melyen Blázy Árpádné áhítatot, Thurnay Béla pedig előadást tartott.

• November utolsó vasárnapján a fél 11-kor kezdődő istentiszteleten bemutatkoztak **konfirmandusaink**, ahol ige- és imádságolvasással szolgáltak. A konfirmandusok névsora: Baranyai Erik Szinbád, Cumin Alex, Ittzés Klára, Komori Bianka, Süle-Szigeti Boróka és Szontagh Bence. Hordozzuk őket imádságban!

• December 2-án, délután 5 órától ádventi kézműves délutánt tartottunk gyülekezetünk gyermekeinek.

• Ádvent első vasárnapján, december 3-án, a családi istentisztelet után tartottuk az ifik szervezésében az immár hagyományosnak mondható ádventi-karácsonyi **jótékonysági vásárt** a gyülekezeti teremben.

• Szintén ádvent első vasárnapján Nagy Gábor Tamás, I. kerületi polgármester meghívására a budavári ádventi ünnepségen Gáncs Tamás tartott áhítatot az ádventi várakozásról, majd meggyújtotta az első gyertyát a **budavári ádventi koszorún.**

• Ugyanezen a napon az Allee melletti téren meggyújtották Újbuda ádventi koszorújának első gyertyáját. Igei gondolattal többek között Blázy Árpádné szolgált.

• December 11-én a **Férfiklub** 19 órakor kezdődő alkalmán *A dunántúli evangélikus németek betelepítése, élete és kitelepítése* címmel Dr. Gáspár J. Zoltán testvérünk tart vetített képes előadást. Minden érdeklődőt szeretettel hívunk és várunk!

• December 12-én 19 órakor a **nagyifi karácsonyi alkalma**, december 18-án 10 órakor a **nyugdíjas bibliaórások karácsonyi együttléte,** december 19-én este 18 órakor pedig **munkatársi karácsony** lesz.

• December 16-án, 18 órakor az **Inferno Minor** ad hangversenyt templomunkban. A belépés díjtalan, de az együttes adománygyűjtést hirdetett meg, kapcsolódva gyülekezetünk karácsonyi jótékonysági vásárának gyűjtéséhez.

• December 17-én, vasárnap a fél 11-kor kezdődő istentiszteleten tartjuk

a gyermekek idei **„karácsonyváró” műsorát**.

• December 20-án a Deák Téri Evangélikus Gimnázium **karácsonyi csendes napja lesz**, melynek délelőtti ünnepi istentiszteletét Gáncs Tamás lelkészünk tartja.

• Január 12-én, 19 órától a Középkör vendége lesz **Dr. Pángyánszky Ágnes** evangélikus lelkésznő, gyakorlati teológus, az Evangélikus Hittudományi Egyetem Gyakorlati Intézetének vezetője, aki *Hogyan lehet hitelesen prédikálni az Énekek Éneke könyvéből választott igeszakaszokból? Lehet? Szabad? Kell? Szoktak?* címmel tart bevezető előadást. Minden érdeklődőt szeretettel hívunk és várunk!

Lelkészeink az alábbi időpontokban tartanak áhítatokat
a **DUNA TV *Hajnali gondolatok*** című műsorában:
november 26.: Blázy Árpád
december 3.: Gáncs Tamás
december 10.: Blázy Márti
december 19.: Gáncs Tamás
december 26.: Blázy Márti
december 29.: Blázy Árpád
(A műsorok 5.55 órakor kezdődnek)

A Magyarországi Evangélikus Egyház hatévenként esedékes általános tisztújítására 2018-ban kerül sor. Ennek első helyi lépéseként 2018. február 11-én (vasárnap) tisztújító közgyűlést tartunk, amely során megválasztjuk az egyházközség tisztségviselőit, döntéshozó testületeit és egyházmegyei küldötteit a következő hatéves ciklusra.

Biztatjuk minden választásra jogosult testvérünket, hogy éljen választójogával, és felelősségteljesen vegyen részt ezen a választáson!

Gáncs Tamás
igazgató lelkész

Szepesfalvy Ákos
felügyelő

Hivatali rend

Lelkészi hivatal: 1114 Budapest, Bocskai út 10.
Hétfő–péntek 9–13 óra,
Csütörtök 17–19 óra.
Lelkészek beosztása:
Gáncs Tamás: szerda, csütörtök 10–12 óra,
Blázy Árpád: kedd, péntek 10–12 óra,
Blázy Árpádné: hétfő 10–12, csütörtök 17–19 óra.

Telefonszámok

Lelkészi hivatal 1/361-2159
Gáncs Tamás igazgató lelkész 20/824-3703
Blázy Árpád parókus lelkész 20/824-2907; 1/385-0244
Blázy Árpádné másodlelkész ..... 20/391-3711 (flottás)
Gombkötő Beáta hitoktató 20/824-8072
Vincze Délia hitoktató 20/282-6220
Bence Gábor kántor, karnagy 20/824-4524
Pál Diana kántor ..... a lelkészi hivatalon keresztül
Száraz Szabolcs egyházfi 20/527-8571
Török Lajos másodegyházfi 20/464-4554
Portik Ágnes pályázati és kommunikációs referens 20/380-0852

Kelenföldi Evangélikus Hírlevél
A Budapest-Kelenföldi Evangélikus Egyházközség
ingyenes lapja

1114 Budapest, Bocskai út 10., kelenfold@lutheran.hu, http://kelenfold.lutheran.hu
Fent vagyunk a Facebookon: Kelenföldi Evangélikus Gyülekezet
Szerkesztőség: Bernhardt Dóra, Blázy Árpád, Blázy Árpádné, Ecsedi Klára, Gáncs Tamás, Harmati Béláné, Ittzés-Venásch Eszter, Szabó Kinga
Szerkesztőségi ügyekben kereshető: Bernhardt Dóra (dorabe3@gmail.com)
Megjelent 500 példányban. Egy példány nyomdai előállítási költsége 100 forint. A lap készítéséhez adományokat elfogadunk, melyeket a templomi perselybe kérünk betenni.
Felelős kiadó: Szepesfalvy Ákos. Nyomdai előkészítés: Ecsedi Klára
Nyomdai kivitelezés: Vareg Hungary Kft. (www.vareg.hu). Felelős vezető: Egyed Márton

A kelenföldi evangélikus gyülekezet istentiszteleti rendje

2017. december 10. – 2018. január 7.
„Az Ige testté lett, közöttünk lakott, és láttuk az ő dicsőségét.” (Jn 1,14)

December 10., advent 2. vasárnapja

8.00 úrv.	Blázy Árpádné
9.00 (Farkasrét)	Blázy Árpád
10.30 úrv.	Blázy Árpádné
18.00 (vespera)	Blázy Árpád

December 17., advent 3. vasárnapja

8.00 úrv.	Gáncs Tamás
9.00 (Farkasrét)	Missura Tibor
10.30 úrv. (zenés)	betlehemezés Gáncs Tamás
18.00 (vespera)	Gombkötő Beáta

December 24., advent 4. vasárnapja

10.30 úrv.	Blázy Árpád

December 24., karácsonyeste

14.30 (Farkasrét)	Missura Tibor
16.00 úrv.	Gáncs Tamás

December 25., karácsony ünnepe

8.00 úrv.	Blázy Árpád
9.00 (Farkasrét) úrv.	Gáncs Tamás
10.30 (gyermek)	Blázy Árpádné
10.30 úrv.	Blázy Árpád
18.00	Gáncs Tamás

December 26., karácsony 2. napja

8.00 úrv.	Blázy Árpádné
9.00 (Farkasrét) úrv.	Balicza Iván
10.30 úrv. (örömzene)	Blázy Árpádné

December 31.

8.00 úrv.	Blázy Árpádné
9.00 (Farkasrét) úrv.	Blázy Árpád
10.30 úrv.	Blázy Árpádné
18.00 (óévi)	Blázy Árpád

Január 1., újév

8.00 úrv.	Gáncs Tamás
9.00 (Farkasrét) úrv.	Rezessy Miklós
10.30 úrv.	Gáncs Tamás
18.00	Rezessy Miklós

Január 6., vízkereszt ünnepe

10.30 úrv.	Gáncs Tamás
18.00 (vespera)	Gáncs Tamás

Január 7., vízkereszt u. 1. vasárnap

8.00 úrv.	Blázy Árpádné
9.00 (Farkasrét)	Blázy Árpád
9.30 úrv. (családi)	Gáncs Tamás
10.30 úrv.	Blázy Árpádné
18.00	Molnár Lilla

Farkasrét: XI. Németvölgyi út 138.